

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

Mirovni studiji

Postkolonijalizam i migracije

Kulturni pluralizam u vrijeme izbjeglištva

Ak. god. 2015/2016.

Passaport project

(završni rad)

Mentorica:

Emina Bužinkić

Polaznica:

Martina Pintar

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

Zagreb, lipanj 2016.

Sažetak

Rad govori o mentorskoj grupi Mirovnih studija pod nazivom *Passaport project*. U prvom dijelu rada spominje se autor pjesme *Passaport* Antoine Cassar te se navode ključni podaci iz njegova života. U drugom poglavlju navodi se moja osobna motivacija za odabir dotične mentorske grupe koja polazi od mog rada kao profesorice hrvatskog jezika za strance. U trećem dijelu rada opisuje se podjela rada tijekom mentorskog rada te tijekom prevođenja pjesme. Na kraju se navode dvije akcije: prva koja je održana 12. lipnja ispred hotela Porin gdje su se ljudima dijelili dijelovi poeme na arapskom jeziku i slastice te druga koja će biti održana na Defencing festivalu u Kumrovcu 24. – 26. lipnja gdje će se dijeliti naši prijevodi Cassarove poeme na hrvatskom jeziku uz predloženu donaciju. U prethodnim poglavljima opisuje se veza Mirovnih studija s mentorskim radom te daljnji tijek mog budućeg rada na tom području – formiranje sustavnog tečaja hrvatskog jezika za azilante i tražitelje azila. U zadnjem dijelu naveden je cjelovit tekst pjesme.

Ključne riječi

Antoine Cassar, *Passaport project*, izbjeglice, azil, Mirovni studiji

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

1. Teorijsko-praktični uvod

Odabrana tema mog završnog rada jest *Passaport project* Antoinea Cassara.

A. Cassar malteški je pjesnik i prevoditelj te borac za prava migranata i prava na slobodno kretanje. Rođen je 1978. godine u Londonu, međutim, dio djetinjstva proveo je i u Španjolskoj te Malti, a studirao je u Italiji, Francuskoj i Luxemburgu. Nakon trineastogodišnjeg izbjivanja, 2004. godine, vratio se na Maltu kako bi u Qrendiju, rodnom selu svoje obitelji, ponovno naučio malteški jezik koji je gotovo zaboravio. Svoj književni rad započeo je pišući na nekoliko jezika – engleskom, francuskom, malteškom, španjolskom i talijanskom jeziku. Godine 2008, prezentirao je Maltu na *Biennale des jeunes créateurs de l'Europe et de la Méditerranée*¹ u Apuliji gdje je, zajedno s palestinskim kantautorom Nabilom Salamehom², recitirao poeziju. Prva knjiga, pod nazivom *Mużajk*, objavljena je te iste godine, a napisana je višejezičnim stihovima. Godine 2009. dobio je nagradu *United Planet Writing Prize* za svoje književno djelo *Merħba, a poem of hospitality*. Međutim, jednim od njegovih najvažnijih radova smatra se *Passaport* o čemu će biti riječ u daljnjim poglavljima. Godine 2011. objavio je zbirku svojih pjesama pod nazivom *Bejn / Between* koja je prevedena i na engleski jezik. Godine 2013. Cassar je postao urednik umjetničkih novina *Le monde n'est pas rond* koje su posvećene istraživanju o migracija, granica i

---

¹*Biennale des jeunes créateurs de l'Europe et de la Méditerranée* internacionalna je mreža koja spaja razne kulturne institucije i nezavisne organizacije diljem svijeta. Osnovana je u Sarajevu 2001. godine, a objedinjuje 55 članica iz 17 zemalja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Cipar, Egipat, Francuska, Grčka, Italija, Lebanon, Malta, Crna Gora, Palestina, Portugal, San Marino, Srbija, Slovenija, Španjolska i Turska). Cilj mreže jest stvaranje prilika za mlade umjetnike putem razmjene, dijaloga i sl.

² Nabil Salameh palestinski je pjevač, umjetnik i novinar. Osnivač je bendova *Radiodervish* i *Al Darawish* koji spajaju popularnu muziku i tradicionalne elemente.

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

Ljudskih prava. Novine su bile vid alternativne umjetnosti te prevedene na četiri jezik. Datuma 18. 12, na Mađunarodni dan migranata, postale su online časopis.

Projekt *Passaport* pokrenut je 2009. godine na Malti, a od tada se održao i u brojnim gradovima Europe, Azije i Sjeverne Amerike (Rim, Pariz, Madrid, Skopje, Seul, Hong Kong, New Delhi, Kolkata, Bangalore i San Francisco). Prema riječima autora, *Passaport* je pjesma o humanosti i prijateljstvu, ali istovremeno i tužaljka o narušenim ljudskim pravima što je posljedica diskriminacijske migrantske politike nekih vlada. „To je lamentiranje tisuće braće i sestara, od krvi i mesa, koji neprekidno pate zbog apsurdna i grozota nastalih zbog pasivnosti nacionalnih država. *Passaport* je zapravo anti-putovnica koja vrijedi za sve ljude i krajeve. To je anarhistička ljubavna pjesma, deklaracija univerzalnog građanstva, vizija svijeta gdje je strah od granica i barijera nestao. To je vizija svijeta bez običaja i kontrolnih točaka, bez granične policije, bez potrebe za formama, dokumentima i biometričkim podacima...“.

Projekt *Passport* na taj način pruža snagu glasovima da pobude savjest slušatelja. *Passport* je napravljen za sve građane svijeta koji, s ili bez putovnice, nemaju temeljna prava da napuste svoju zemlju ili da se vrate u nju (13. članak Deklaracije o ljudskim pravima) ili koji ne mogu zatražiti azil (14. članak).

Također, poema *Passport* predstavlja poziv građanima da se aktivno uključe u rješavanje tog problema. Prilikom svakog predstavljanja projekta, od sudionika se traži da ponesu vlastitu putovnicu kako bi se simbolički odrekli svog državljanstva.

Projekt se financira na temelju donacija sljedećih organizacija: *Konnect Kulturi* – *Integra Foundation* (Malta), *AIM Giovani Senza Frontiere* (Italija), *CLAE, Campagne contre le centre fermé au Findel* (Luxemburg), *Ecodesarrollo Gaia* (Španjolska), *PSCORE* (Koreja), *Asian Students Association* (Kina), *Students for a Free Tibet* (Indija), *Comité d'Aide Aux Réfugiés, Liridona-Réseau Éducation Sans Frontières, Collectif amiénois des sans-papiers* (Francuska) i *East Bay Sanctuary Covenant* (SAD). Novac od prodaje *Passaporta* donira se neprofitnim organizacijama koje se zalažu za pomoć izbjeglicama i tražiteljima azila. Od 2012. godine, *Passaport* je dostupan na

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

malteškom, talijanskom, francuskom, engleskom, luksemburškom, španjolskom, njemačkom, makedonskom i srpskom jeziku, a tiskana je u tri boje: crvenoj, plavoj i crnoj boji.

2. Motivacija za rad

Kako predajem hrvatski jezik za strance u Konfucijevom institutu Sveučilišta u Zagrebu, susrela sam se s brojim problemima na koje nailaze ljudi u Hrvatskoj koji dolaze iz drugih zemalja. Moje prve učenice iz Kine, tako su nerijetko bile meta pogrđnih naziva i predrasuda. Već tada sam se počela zanimati za teme koje se tiču diskriminacije, a u svojem budućem radu u školi htjela bih doprinijeti suzbijanju toga.

Nastankom europske izbjegličke krize, u svom sam okruženju svjedočila sam brojnim predrasudama koji ljudi imaju o izbjeglicama i bilo je jako teško pojedincima objasniti neke stvari. Većinom je kod ljudi prisutan strah i naučeni stereotipi, a mediji su, također, imali veliku ulogu u tome stvarajući dojam da Europi treba „zaštita“. Ujedno, mislim da je većini ljudi sve to daleko. Tj. naravno da imaju mogućnost informiranja putem medija, no svaki medij predstavlja vijesti na način na koji on to želi. Zbog toga, često se stvarnost jednostavno dehumanizira pa je ljudima lakše okrenuti glavu na drugu stranu. Međutim, kad se ljudima nešto približi na način da se oni imaju priliku poistovjetiti s time, onda se lakše može i djelovati na njih te ih podučiti. Mislim da književnost, općenito, može imati takvu svrhu, a pjesma A. Cassara je zaista divna i dirljiva. Zbog toga sam i odlučila sudjelovati u Emininoj mentorskoj grupi jer zaista mislim da je projekt *Passaport* jedan od odličnih načina da potakne ljude na promišljanje, suosjećajnost i solidarnost.

3. Praktični rad

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

Praktični rad započeo je grupnim prevođenjem poeme *Passaport*. Pjesmu smo podijelili na devet dijelova, a svatko je bio zadužen za dio koji mu je pripao. Osobito smo pazili da pokušamo poemu što više stilski ujednačiti.

U mom dijelu, pjesma je govorila o teškoćama na koje nailaze migranti. Tako se spominje nemogućnost dolaska migranata do potrebnih dokumenata, nedostatak novca, bezdomstvo, beskućništvo, krajnje siromaštvo, prisilan rad te nemogućnost dobivanja azila: „bez potrebe za *laissez-passer* za ulazak u Brazil iz Srednjoafričke Republike, iz Butana ili Tajvana, bez potrebe da budeš između 50 000 imena godišnje izvučenih na lutriji za zelenu kartu, bez potrebe da isprazniš džep za 55 ili 71 ili 180 dolara, bez ostatka, zato što se si ugledao svjetlost dana u bešćutnoj demokraciji ili nemarnoj državi, bez potrebe da se smrzavaš tri beskonačna sata po najljućoj zimi, dok ti se jezik ne sledi, kako bi te konačno pozvali na razgovor i pitali jesi li terorist, bez potrebe da potražiš osamnaest mjeseci života psujući kroz blato s braćom po oružju i vojnicima po naredbi države, bez potrebe da potražiš osamnaest mjeseci života čekajući da se povjetarac probije kroz džunglu birokracije i da se odbije, odbaci ili prihvati tvoj zahtjev za azilom, bez potrebe da potražiš osamnaest mjeseci života dršćući na dnu šatora, bez dozvole da izađeš ili radiš, bez potrebe da tražiš H-1B vizu od agencije koja ti obećaje posao u tvornici papira, a onda te prisiljava da čistiš zahod (..)“.

Nakon što je svatko preveo svoj dio, poemu smo predali Emini na čitanje, a zatim ga je Iva dala svojem prijatelju na dodatnu lekturu.

Nakon što smo preveli pjesmu, održali smo sastanak na kojem smo se dogovorili za akciju koja je uslijedila 12. lipnja. Tog dana, naša mentorska grupa se okupila u Kući ljudskih prava gdje smo izrezali tristo primjeraka dijela pjesme napisane na arapskom. Taj dio poeme govori o tome kako su granice zapravo umjetno napravljene, a ljudi se povezuju putem srca i duše. Tih tristo papira ukrasile smo s logom *Dobrodošli* i *Welcome*. Nakon što smo završile, uputile smo se prema hotelu Porin gdje smo se sastali s Eminom i članovima iz kolektiva Okus doma koji su donijeli hranu. Dogovor je bio da pričekamo do završetka Ramazana i ljudima podijelimo slastice uz dijelove pjesme koje smo isprintali. Prije nego što smo započeli akciju, pričekali smo članove Zagreb Light Brigade-a da dođu

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

s natpisom *Open borders* te mlade Ambasadore solidarnosti. Kad smo se svi okupili, započeli smo s akcijom.

U tijeku akcije imali smo priliku razgovarati s ljudima te ih bolje upoznati. Osobno sam razgovarala s mladićem koji je u Hrvatskoj već neko vrijeme. Pričao mi je o svom životu i o svojoj želji da se odseli negdje u Skandinaviju. Ja sam mu malo pričala o svojem studiju i o Mirovnima. Sve skupa, bilo je jako lijepo iskustvo, ali mi je bilo tužno gledati djecu koja nisu imala na čemu se igrati, osim strgane klackalice. No ono što me zadivilo jest otvorenost i srdačnost svih ljudi koji su došli i pričali s nama.

Sljedeće što planiramo jest na festivalu u Kumrovcu u razdoblju od 24-25. lipnja organizirati dijeljenje putovnica uz donaciju, a prikupljeni novac ćemo dati hrvatskim udrugama koje se bave pomaganjem izbjeglicama.

4. Veza konkretnog rada s Mirovnim studijima i daljnjim obrazovanjem

Mirovni studiji kao jedan od ciljeva svog programa ističu i borbu protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma, a poema *Passaport* je vid angažirane umjetnosti koja na umjetnički način želi poslati poruku o solidarnosti. Također, naša akcija je isto bila u te svrhe. Dijeljenjem dijelova poeme i slastica, osim solidarnosti, htjeli smo poslati poruku dobrodošlice. Uključivanje izbjeglica važan je dio čitavog društva, stoga treba neprestano raditi na tome.

5. Nastavak rada na ovom području

Mirovni studiji su mi definitivno otvorili jednu novu perspektivu i dali mi poticaj da se borim za društvenu promjenu. Što se tiče mog daljnjeg angažmana, planiram se aktivno uključivati u akcije, prosvjede i dr. Trenutačno me najviše zanima

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

status ženskih reproduktivnih prava, ali još razmišljam na koji način ću se uključiti. Od devetog mjeseca, nadam se, počinje mi stručno usavršavanje pa bih u školi htjela pokrenuti neki vannastavni program gdje bi djeca učila o toleranciji i sl. Ako će biti mogućnosti i prilike, voljela bih se uključiti i u program *Kućica u Ježevu*. Poslije stručnog usavršavanja, planiram upisati postdiplomski Hrvatski jezik za strance na Filozofskom fakultetu. Nakon završetka postdiplomskog studija, želja mi je pokušati organizirati sustavni tečaj hrvatskog jezika za tražitelje azila, ali i same azilante u Hrvatskoj. Naime, pravo na obrazovanje je jedno od osnovnih prava koje se navodi u Zakonu o azilu, a znanje hrvatskog jezika je osnovni preduvjet za to. Međutim, sustavno provođenje tečajeva za hrvatski jezik još uvijek nije regulirano pa se sve svodi na volju volontera i sl. Tako da se nadam da ću ostvariti svoj plan.

6. Tekst pjesme *Passaport*

Tebi, stari ili novi prijatelju, prijateljice, od srca i kože,
koji si me zgrabio objema rukama, snažno ali nježno,
i dočeka me toplim i susretljivim licem,
tvoje, ove priče nestalnog pijeska, nadolazećih dina čije su kose raspuštene na vjetru,
priče razjarenog mora, valova koji se spuštaju poput teških kapaka,
vječno treptajući,
priče promjenjivih nebeskih svodova, probodenih oblim ili zašiljenim vrhovima, okruženih
odmjerenim i jednakim vrtlozima daha,
priče o tokovima rijeka, koje izvire iz horizonta, bujno se prelijevajući u druge,
poput jezika u sudbonosnim susretima,
poput jezika u zajedništvu poljupca,

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

jezika koji se slijevaju u kotao dubine i širine nabujale jabuke, jarko crvene, odgriženog vrha i s tri strane,

jezici koji izgovaraju suštinsku riječ plime i oseke, jednu, a sačinjenu od šest tisuća jezika, u dugom zagrljaju sa svakim novim dolaskom i svakom novom obalom, priče koje su već bile tvoje, svakidašnje priče, svih nas.

Tebi, stari ili novi prijatelju, od krvi i mesa, tvoje lice nije mi poznato, a opet ga prepoznajem, pamtim putovanja s tobom u podstavi pored tvojih rebara, u džepovima pored tvojih bedara, tebi, ova mala knjiga, satkana od korijenja i granja koji ponovo niču na svakoj stranici, od ječma i brašna, mahovine i prašine duž otvorenog puta, natopljena vlagom i kišom, maglom i rosom, hladnim znojem, suzama tuge ili radosti, otežala od olova i bakra, a lagana kao pero, obojena zemljom Lase, Dermija, Ujunija, Karnataka, Mnajdre i Dar es Salama, od oštrog povjetarca koji okrepljuje pluća i prozračuje um, od sasušenog lista lovora, metvice i koke, u čast Majci Zemlji, kao i tebi, prožetom životom, kao što su i najmanja stvorenja, ali i najveća od svih, sa živopisnom mapom svijeta, bez nabora i pregiba, okruglom, preciznom i neiskrivljenom, sa središtem u Tihom Oceanu, dozvoliš li mi, naslikat ću je na tvojim leđima, ili ću ti nacrtati hemisfere na grudima.

Tebi, stari ili novi prijatelju, od daha i kraljeznice, od duše i srži, generaciju moja, kad god da si rođena, ugledao sam svitanje i zalazak sunca u tvojim očima, sustanaru moj, gdje god da si rođen, osjetio sam te u pustoši i u gradu, sirijskom Aleppu, afganskom Mazar e Sharifu, iračkom Kirkuku, libijskom Bengazhiju, riječi tvojih ulica, riječi gostoprimstva, slobode, mira, zajedništva, dobrodošlice i susreta, opipljiv ritam pulsirajućeg srca u tvojim radničkim rukama.

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

Tvoja, ova putovnica za sve ljude, s duginom zastavom i grbom ptice selice koja okružuje globus,
na jeziku kojem želiš, službenom ili dijalektu,
u oceansko plavoj, krvavo crvenoj ili ugljeno crnoj, izbor je tvoj.
Odnesi je gdje želiš, tvoj put je siguran i neometan,
vrata širom otvorena,
možeš ući i izaći bez straha, nema nikog da te zaustavi,
nikog da te preskoči u redu ili te pošalje nazad,
nema potrebe za čekanjem nekog da kaže *Ihre Papiere bitte*, ubrzavajući tvoje otkucaje srca
bljedilom svoga prsta,
nikoga da škilji ili ljutito zuri u tebe zbog BDP-a *per capita*,
države koju si ostavio za sobom,
nikoga da te obilježi kao stranca, vanzemaljca, kriminalca, ilegalca
ili nekog van Europske unije, jer nitko nije izvan,
nitko te neće zvati terorist, kosooki, niger, talibanka, muslić, šiptar,
kmica, žuti, cigo, crnjo,
nitko neće uperiti kalašnjikov u tebe,
niti zbijene, oštre očnjake izgladnjelog psa,
nitko te neće pritisnuti uza zid, klizeći dobro podmazanom rukom odozdo, pretražujući te
smireno,
nitko te neće zatvoriti u hladnu ćeliju, samo kako bi te ponovno izbacio van nakon znojnog
višenoćnog mučenja, bez danog objašnjenja,
dok se krv još suši na tvojoj stražnjici.
Nosi je gdje poželiš, bez potrebe za njenim pokazivanjem,
bez potrebe da im kažeš svoje ime, *gdje* i *kada* svoga rođenja, spol, zvanje, boju kože ili svoje
korijene,
bez potrebe za serijskim brojem, fotografijom bez emocija, najbitnijim informacijama
usnimljenim u silikonski čip ili bilo kakvim drugim datumima ili podacima,
bez potrebe za tvojim *zašto* ili *zbog čega*,

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

bez potrebe da te oslijepe skeniranjem mrežnice, tvoje prekrasne oči samo su tvoje, za gledanje sebe i onih koje voliš,

bez potrebe da ispunjavaš sve odlomke od a do u nedogled kemijskom olovkom I VELIKIM TISKANIM SLOVIMA NA HRVATSKOM JEZIKU,

bez potrebe da dobiješ potpis svoga gradonačelnika, odvjetnika ili bilježnika, ili ponajmanje od lokalnog župnika,

bez potrebe da državu napustiš unutar 90 dana ili 30 ako živiš u malenoj državi za koju carinici nikada nisu čuli,

bez potrebe za povratnom kartom, hotelskom rezervacijom, službenim pismom poziva ili ispisom plaće,

bez potrebe za potvrdom o identitetu s crnom mrljom otiska tvoga prsta, životnim intrigama ili najprljavijim tajnama zatočenima iza crnih linija,

bez potrebe za titre de séjour, Cartão de Cidadão, Лична карта, gültiger Personalausweis, ili Občiansky preukaz,

Bez potrebe za [teudat zehut] , [bitâqat ħawijja] , Nüfus Cüzdanı, [gojkokukin toroko xomejxo], ili giấy chúng mình nhân dân,

bez potrebe za DNI electrónico, DUI, DPI, UID, MyKad, CURP, ili CNIC,

bez potrebe za potvrdom o rođenju, potvrdom o bračnom statusu, o završenoj školi ili položenoj maturi,

bez potrebe za osobnom iskaznicom ukrašenom crveno-bijelom šahovnicom, valovima, kunom, leopardima i kozom,

bez potrebe za rigoroznim ispitivanjima o identitetu, izdavanjem dozvole za boravak, ili ograničavanjem kretanja,

bez potrebe za prisezanjem na vječnu odanost gorućem simbolu, ili za prihvaćanjem statičnog koncepta nacionalne države,

bez potrebe za stjecanjem državljanstva naturalizacijom, ti nisi predmet,

bez potrebe za zahtijevanjem druge putovnice za put u Frankfurt iz Damaska, u Pariz iz Kabula, u Kopenhagen iz Bagdada, ili obrnuto,

bez potrebe za *laissez-passer* za ulazak u Brazil iz Srednjoafričke Republike, iz Butana ili Tajvana,

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

bez potrebe da budeš između 50 000 imena godišnje izvučenih na lutriji za zelenu kartu,
bez potrebe da isprazniš džep za 55 ili 71 ili 180 dolara, bez ostatka, zato što se si ugledao
svjetlost dana u bešćutnoj demokraciji ili nemarnoj državi,
bez potrebe da se smrzavaš tri beskonačna sata po najljućoj zimi, dok ti se jezik ne sledi, kako
bi te konačno pozvali na razgovor i pitali jesi li terorist,
bez potrebe da potražiš osamnaest mjeseci života psujući kroz blato s braćom po oružju i
vojnicima po naredbi države,
bez potrebe da potražiš osamnaest mjeseci života čekajući da se povjetarac probije kroz
džunglu birokracije i da se odbije, odbaci ili prihvati tvoj zahtjev za azilom,
bez potrebe da potražiš osamnaest mjeseci života dršćući na dnu šatora, bez dozvole da
izađeš ili radiš,
bez potrebe da tražiš H-1B vizu od agencije koja ti obećaje posao u tvornici papira, a onda te
prisiljava da čistiš zahode,
bez potrebe za pribjegavanjem agenciji kako bi se ukočio u hladnjači kamiona, kako bi se
pržio u prtljažniku automobila, kako bi se gužvao u dvostrukom krovu kombija ili čučao u
kutu transportnog kontejnera s ventilatorom, svjetiljkom i treperavom baterijom, za cijenu
od 60.000 €,
bez potrebe da otplatiš majčino mlijeko dopuštajući svojim roditeljima da te prodaju agenciji
koja će te prodati kompaniji koja te ukrca u vagon, kako bi te otela i stavila ti povez preko
očiju i krstila blagoslovljenim mlijekom svojih slabina, kako bi sutra mogao prodavati svoje
kosti i utrobu na ulicama Pariza, Cape Towna, Dubaija, Bangkoka i da daješ svaku lipu svojim
zaštitnicima, sve dok te ne ubije gonoreja,
bez potrebe da se grčevito držiš za oštre vrhove Himalaja, Anda, Atlasa, Taurusa ili Zagrosa,
nitko te ne traži,
bez potrebe da se penješ uz betonski zid ili bodljikavu žicu ili električna vrata kako bi zario
meso svojih prstiju u razbijeno staklo,
bez potrebe da tvoje usne budu uhvaćene u zatvarač hlača graničnog policajca, s dlačicom
koja te škaklja u grlu, a muka odzvanja jačinom kloparajućeg zvona,
bez potrebe da plivaš od pijeska Calaisa do stijena Dovera, ili da pužiš kroz tunel ispod La
Manchea ili da se krišom spuštaš niz odvodne cijevi,

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

bez potrebe da pređeš Rio Grande ili Rio Bravo u unutrašnjosti automobilske gume,
bez potrebe da bosonog lutaš uzavrelom Saharom, nožnih prstiju prekrivenih žuljevima,
kožom bičevanom fatamorganama, tijela izmorena priviđenjima, s novčanicama oslikanim europskim građevinama koje te žuljaju među guzovima,
pod pretpostavkom da se nisi osušio od žeđi,
bez potrebe da glavom razbijaš zid libijskog kampa, ispijajući sveprisutnu vlagu sa zidova,
teturajući po urinu, čekajući da prozovu tvoje ime i utrpaju te u napuklu splav, bez dovoljno goriva za put,
bez potrebe da se ukrcaš na mali čamac od Libije do Malte, na *pateru* od Maroka do Španjolske, na *cayuco* od Mauritanije do Kanarskih otoka, na *yolu* od Dominikanske Republike do Porto Rica, na *dhow* od Somalije do Jemena, na *noo* od Mjanmara do Sumatre, na *jukung* od Timora do Australije,
ploveći i ploveći ispod vrelog sunca i ledene mjesečine,
u besanoj uspavanki od soli i bljuvotine, pored žena trudnih do zuba,
brodovima koji mirno prolaze kroz neuzburkane vode ili te vuku na mjesto gdje ćeš nestati pa ako ne počineš na pješčanoj postelji na dnu mora, bacit će te kao krpu na stijene Egeja.
Ponesi ju gdje želiš,
nitko te neće protjerati, ni danas niti za sedam godina,
možeš pregledavati prostranstva Sahela, Patagonije ili Gobija, tražeći zdence i pašnjake za svoje stado, lutajući sa svojim devama i ljamama bez plaćanja carina,
možeš privući grane eukaliptusa i otploviti na svojoj splavi sa svim što se nalazi na njoj na suprotnu stranu Titikake,
možeš usidriti svoju prikolicu na bilo kojoj travi ili šljunku, ili nastaviti svoj put, kako već običavaš,
možeš se ponovo susresti s rođacima pod vrbama Pjongjanga,
u maslinjacima Rafe, pod hrastovima Tbilisija, ili oskurušama Urumćija,
možeš se vratiti kući u zaljev Diego Garcia, ili u dolinu Svat, na plaže Fritauna, ili u uličice Istočnog Jeruzalema,
možeš povesti svoju obitelj sa sobom, ljubav također ne poznaje granice,
možeš skinuti svoj nakit i sat, biti onakav kakav jesi, bez srama,

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

možeš pustiti bradu da se ukovrča poput žbunja, ošišati kosu, odbaciti maramu i kravatu, možeš rasplesti čvor u svojoj utrobi i mrežu imaginarnih linija koje razbijaju narode i krajolike u krhotine, i konačno duboko i dugo udahnuti, punim plućima.

Tebi, stari ili novi prijatelju, u podrijetlu i bogatstvu, sazdan od iste tvari kao i ja, krupan, slan i ispunjen, magnetni, nezavisan, jak i slobodan, pomičnih palčeva i neusporedivog rasuđivanja *homo sapiensa*.

Građaninu ili seljaninu iste blistajuće stijene, tvoja vrijednost nije razmjerna naseljenosti tvoje zemlje,

ove otvorene ruke koje ti nudim, ne nudim u ime Europe ili Hrvatske, već u svoje vlastito ime i u ime svih nas.

Sunce koje me susreće u podnožju postelje, milovalo je tvoje lice prije mene, ne osjećam ljubomoru,

voda koja mi umiva lice jednom je tekla tvojim tijelom, ne osjećam gađenje, zemlju koja dočekuje moja stopala ti si utabao, znam to dobro, vidjeh tvoje lice urezano u kamenu, i osjećam se ugodno u tvome društvu,

zrak kojeg udišem kolao je tvojom krvi, znadem to, osjećam kako ga polako pušeš prema meni, osjećam se ispunjeno tobom.

Tvoja,

ova putovnica

za sve ljude, za sve krajolike,

ponesi ju gdje god želiš, bez potrebe za poštanskom markom ili vizom,

možeš otići ili ostati koliko želiš, nema roka trajanja,

možeš je se odreći, nije vlasništvo Vlade, kneza ili kraljice, možeš ih čak imati nekoliko,

ako želiš, možeš ju ostaviti kod kuće ili baciti u smeće, nitko te neće pitati za nju,

ako želiš, možeš ju baciti u more, i gledati kako se tinta razlijeva, stranice trgaju, i tuga s tvog lica gubi u valovima i soli,

ako želiš, možeš ju baciti u zrak, i gledati kako leprša i leti na vjetru,

noseći tebe, ako želiš, sa sobom.

7. Literatura

<https://antoinecassar.wordpress.com/>

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju

<http://www.bjcem.org/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Nabil_Salameh

<https://mondepasrond.net/>

http://www.cms.hr/system/publication/pdf/41/Azil_u_Hrvatskoj_-_integracijske_politike.pdf

Program Mirovnih studija sufinanciran je u sklopu: programa IPA Europske unije za Republiku Hrvatsku, kroz projekte: Rasizam i ksenofobija: za izbjegličku i etničku jednakost, Edukacija za građane – građani za društveni razvoj i solidarnost, te Zaklade za razvoj Civilnog društva/Norveški fondovi kroz projekt: Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju